

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่

ด้วยข้าพเจ้า นายพิชิต รัตติ ตำแหน่ง นายช่างโยธาชำนาญงาน สังกัด กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ หลักสูตร “ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ” เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑ วัน ผ่านระบบ e-Training ของสำนักงานพัฒนาการศึกษาดิจิทัล (องค์การมหาชน)

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑. มีความรู้ ความเข้าใจความรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตามแนวทางการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๒. รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล คิด วิเคราะห์ แยกแยะ สื่อดิจิทัลเพื่อเลือกใช้งานได้อย่างเหมาะสม

๑.๓. มีความเข้าใจและปฏิบัติงานด้านดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยตลอดจนตระหนักถึงภัยคุกคามทางดิจิทัลและสามารถตรวจสอบการทำงานตามหลักปฏิบัติงานที่ดีในเบื้องต้น

๑.๔. มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อทำงานผลิตชุดข้อมูลสำหรับการบริการ สาธารณะและมีความรู้ในการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ มีดังนี้

หัวข้อที่ ๑ จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จริยธรรมในการใช้งานคอมพิวเตอร์ใน ๔ ประเด็น ในลักษณะตัวย่อว่า PAPA คือ

ประเด็นที่ ๑ ความเป็นส่วนตัว (privacy)

๑. สิทธิในการควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น

๒. การละเมิดความเป็นส่วนตัว

ประเด็นที่ ๒ ความถูกต้อง (Accuracy)

๑. ขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล

๒. มีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนการบันทึก

๓. ข้อมูลต้องมีความทันสมัยอยู่เสมอ

ประเด็นที่ ๓ ความเป็นเจ้าของ (Property)

๑. กรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน แบบที่จับต้องได้ เช่นคอมพิวเตอร์ และแบบที่จับต้องไม่ได้แต่บันทึกลงในสื่อได้ เช่น บทเพลง

๒. ได้รับความคุ้มครองสิทธิภายใต้กฎหมาย เช่น ความลับทางการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร

ประเด็นที่ ๔ การเข้าถึงข้อมูล (Data accessibility)

๑. การกำหนดสิทธิตามระดับผู้ใช้งาน
๒. การป้องกันการเข้าไปดำเนินการต่างๆ กับข้อมูลของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง
๓. มีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้

บัญญัติ ๑๐ ประการ ของการใช้อินเทอร์เน็ต คือ

- ประการที่ ๑ ไม่ใช่คอมพิวเตอร์ทำร้ายหรือละเมิดผู้อื่น
- ประการที่ ๒ ไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น
- ประการที่ ๓ ไม่สอดแนมแก้ไขหรือเปิดดูแฟ้มข้อมูลของผู้อื่น
- ประการที่ ๔ ไม่ใช่คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
- ประการที่ ๕ ไม่ใช่คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร
- ประการที่ ๖ ไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์
- ประการที่ ๗ ไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์
- ประการที่ ๘ ไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ประการที่ ๙ คำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมที่เกิดจากการกระทำของท่าน
- ประการที่ ๑๐ ใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา และมีมารยาท

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๘ ซึ่งมีข้อปฏิบัติหลัก ๘ ข้อ ดังนี้

- ข้อที่ ๑ ห้ามลบหรือเปลี่ยนแปลงชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์เจ้าของผลิตภัณฑ์
- ข้อที่ ๒ ห้ามทำลาย password หรือมาตรการป้องกันการเข้าถึงงานที่มีลิขสิทธิ์
- ข้อที่ ๓ เปิดดูภาพยนตร์หรือฟังเพลงจากเครื่องคอมพิวเตอร์ได้แต่ห้าม copy
- ข้อที่ ๔ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเช่น YouTube หากปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้เอาไฟล์ละเมิดออกจากเว็บไซต์แล้วไม่ผิด
- ข้อที่ ๕ นำภาพเขียน หนังสือ ซีดีเพลง ภาพยนตร์ ที่มีลิขสิทธิ์ไปขายเป็นมือสอง สามารถทำได้แต่ต้องดูกฎหมายอื่นด้วย เช่น การขายซีดีภาพยนตร์ต้องดูว่าผิดกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์หรือไม่ เป็นต้น
- ข้อที่ ๖ นักแสดงมีสิทธิระบุชื่อตัวเองในการแสดง และห้ามไม่ให้ใครทำความเสียหายต่อชื่อเสียงหรือเกียรติคุณ
- ข้อที่ ๗ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์จ่ายค่าเสียหายเพิ่มขึ้นไม่เกิน ๒ เท่า กรณีปรากฏหลักฐานว่าจงใจเผยแพร่งานที่มีลิขสิทธิ์สู่สาธารณะ
- ข้อที่ ๘ ศาลมีอำนาจสั่งริบหรือทำลายสิ่งทีละเมิด

หัวข้อที่ ๒ การเข้าถึงสื่อดิจิทัล

สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่นำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง มาจัดรูปแบบโดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลา

ประเภทของสื่อดิจิทัล

๑. ภาพดิจิทัล
๒. เสียงดิจิทัล
๓. วิดีโอดิจิทัล
๔. ที่วีดิจิทัล
๕. อินเทอร์เน็ตดิจิทัล

ความหมายของอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต (Internet) ย่อมาจาก “Inter Connection network” หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้เกิดการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตมีหลายประการ เช่น

๑. ใช้ในการสื่อสาร เช่น ส่ง e-mail, chat, telephone
๒. ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น ส่งไฟล์ต่างๆ
๓. เป็นเครื่องมือทางธุรกิจ เช่น เว็บไซต์บริษัท
๔. สืบค้นข้อมูล เช่น google
๕. เพื่อความบันเทิง เช่น youtube

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

ประเภทของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบใช้สาย (Wire Internet)

๑. Modem Dial
๒. Lease Line
๓. ADSL
๔. LAN
๕. Fiber Optic

การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (Wireless Internet)

๑. Wi-fi
๒. Mobile Phone

หัวข้อที่ ๓ การสื่อสารยุคดิจิทัล

ความหมายของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง (Fact) หมายถึง ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่จะต้องวินิจฉัยว่าเท็จจริง

ข้อคิดเห็น (Opinion) หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหา

ลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง (Fact) มีลักษณะดังนี้

๑. มีความเป็นไปได้
๒. มีความสมจริง
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้
๔. มีความสมเหตุสมผล

ข้อคิดเห็น (Opinion) มีลักษณะดังนี้

๑. เป็นข้อความแสดงความรู้สึก
๒. เป็นข้อความแสดงความคิดเห็น
๓. เป็นข้อความแสดงการเปรียบเทียบ อุปมาอุปมัย
๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเอง

รูปแบบของการสื่อสาร

๑. การสื่อสารแบบ Synchronous คือ การสื่อสารแบบตัวต่อตัว อาจจะสื่อสารโดยตรงหรือสื่อสารทางโทรศัพท์
๒. การสื่อสารแบบ Asynchronous คือ การสื่อสารตัวต่อตัว หรือเป็นหมู่คณะ

ข้อควรระวังในการสื่อสารทาง Social Network

๑. คิดให้รอบคอบก่อนโพสต์
๒. ระวังการคลิกลิงค์
๓. การเข้าโซเชียลเน็ตเวิร์กควรพิมพ์ URL โดยตรง
๔. รอบคอบก่อนตอบรับเป็นเพื่อน ตั้งค่าความเป็นส่วนตัว
๕. ไม่แสดงข้อมูลส่วนตัวที่เป็นความลับ
๖. เปิดใช้งาน Do Not Track เพื่อป้องกันการติดตามและเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการโซเชียลเน็ตเวิร์ก
๗. ใช้วิจารณญาณในการรับข่าวสาร
๘. ความคุ้มครองใช้งานของบุตรหลาน
๙. ตระหนักว่าเป็นสังคมเสรีแต่ต้องระมัดระวังการกระทำที่ไม่เหมาะสม

หัวข้อที่ ๔ ความปลอดภัยยุคดิจิทัล

รูปแบบความปลอดภัยยุคดิจิทัล

ความเป็นส่วนตัว (Privacy) และความปลอดภัย (Security)

รอยเท้าดิจิทัล หรือ Digital Footprint คือ ข้อเขียน รูปภาพ สิ่งต่างๆ ที่เราเขียนหรือลงไว้ใน Social Media ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น Facebook, Twitter หรือช่องทางอื่น

อันตรายของการทิ้ง Digital Footprint ได้แก่ อาจมีผู้นำข้อมูลส่วนตัวไปใช้ หรือไปหลอกลวงผู้อื่น ทำให้เกิดความเสียหาย ควรมีการป้องกันข้อมูล เช่น การต่อมรหัสผ่านในการเข้าถึงข้อมูลอย่างเหมาะสมและรัดกุม

การป้องกันการเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวในปัจจุบันมีความปลอดภัยมากขึ้น โดยการเข้าถึงข้อมูลแบบพิสูจน์ตัวตนแบบหลายปัจจัย มี ๓ หลักการดังนี้

๑. สิ่งที่คุณรู้ (Something you know) เช่น password
๒. สิ่งที่คุณมี (Something you have) เช่น card สำหรับผ่านเข้าออก
๓. สิ่งที่คุณเป็น (Something you are) เช่น ลายนิ้วมือ ลายมาตา

การพิสูจน์ตัวตน

การพิสูจน์ตัวบุคคลโดยใช้ ๒ ปัจจัย (Two-Factor Authentication) คือการใช้ปัจจัยที่สอง ร่วมกับการล็อกอินด้วยรหัสผ่านตามปกติ ซึ่งหลังจากการล็อกอินด้วยรหัสผ่านแล้วระบบจะถามรหัสยืนยันจากอุปกรณ์อื่น เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือ Token เพื่อความปลอดภัยมากขึ้น

การกำหนดสิทธิ์ (Authorization)

หลักการสิทธิ์น้อยสุด Principle of Least Privilege สามารถใช้ปรับปรุงความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์ นี่เป็นเรื่องพื้นฐานแต่สำคัญมากที่มักถูกมองข้าม หลักการนี้คือ ผู้ใช้จะต้องมีระดับต่ำสุดของสิทธิ์ตามความต้องการเพื่อ กระทำงานตามที่มอบหมาย

การเข้ารหัสข้อมูล

HTTPS ย่อมาจาก Hypertext Transfer protocol Secure หรือ Hypertext Transfer protocol Over SSL (Secure Socket Layer) เป็นการทำงานเหมือน HTTP ธรรมดาแต่ทำอยู่บน SSL เพื่อให้ เกิดความปลอดภัยในการส่งข้อมูลมากยิ่งขึ้น มีรูปแบบดังนี้

๑. การใช้งาน URL จะต้องขึ้นต้นด้วย <http://> ตามด้วยชื่อเว็บไซต์
๒. ทำงานที่พอร์ต (port) ๔๔๓ (มาตรฐาน)
๓. ส่งข้อมูลเป็นแบบCipher text คือการเข้ารหัสข้อมูลในระหว่างการส่ง (Encryption) สามารถถูกดักจับได้ แต่อ่านข้อมูลนั้นไม่รู้เรื่อง
๔. มีการทำ Authentication เพื่อตรวจสอบยืนยันระบุตัวตน

WPA๒ คือ เทคโนโลยีการรักษาความปลอดภัยที่ปกป้องเครือข่าย Wi-Fi โดยเข้ารหัส การจราจรบนเครือข่าย ทำให้ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าถึงเครือข่ายได้ยากขึ้น

มัลแวร์ (malware – malicious software)

คือ โปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประสงค์ร้ายต่อเครื่องคอมพิวเตอร์และเพื่อล้วงข้อมูลสำคัญ ไปจากผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ เช่น Ransomware, Trojan เป็นต้น

การหลอกลวง (Scam)

เล่ห์อุบาย แผนการร้ายเจตนาหลอกลวงให้เสียหาย ทรัพย์สิน ให้เสียข้อมูล เช่น Email Scam Phishing Scam เป็นต้น

พฤติกรรมเสี่ยงเมื่อใช้อุปกรณ์ในที่สาธารณะ

๑. เชื่อมกับ Wi-Fi ที่ไม่เข้ารหัส
๒. ไม่ระมัดระวังว่ามีผู้อื่นแอบฟังการสนทนา
๓. ไม่ระมัดระวังผู้อื่นแอบหน้าจอ
๔. ไม่ระวังรอบตัว

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ควรพึงปฏิบัติ การเข้าถึงสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ในปัจจุบัน การสื่อสารยุคดิจิทัล ความปลอดภัยในการสื่อสารยุคดิจิทัล และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

สามารถความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ควรพึงปฏิบัติ การเข้าถึงสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ในปัจจุบัน การสื่อสารยุคดิจิทัล และความปลอดภัยในการสื่อสารยุคดิจิทัล ไปปรับใช้ในการทำงานในหน่วยงาน และแนะนำเพื่อนร่วมงานในเบื้องต้นได้

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ทักษะที่ได้รับเป็นเพียงทักษะเบื้องต้นในเรื่องของการสื่อสารในยุคดิจิทัลหากนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

ควรมีการฝึกอบรมให้แก่บุคลากรในหน่วยงานให้ครอบคลุม ครอบคลุม ครอบคลุม และสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นายพิชิต รัตติ)

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้